

Motion till riksdagen

1989/90:Ub37

av Stina Gustavsson och Karin Starrin (båda c)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

I 1986 års konsumentpolitiska proposition formulerades mål och riktlinjer kring hushållens ekonomi och utveckling av en högre akademisk utbildning. Det är nu hög tid att inom området "hushållsvetenskap" lyfta fram den betydelse som forskningen har för vardagens villkor och värden. Behov av forskarutbildning med speciell inriktning på hushållens ekonomiska problem gör sig alltmer gällande, det handlar om kunskap för konsumenten och kunskap om konsumenten, men också i mycket hög grad om utbildning på olika nivåer och inom olika yrkeskategorier.

Forskningen i hushållsvetenskap har haft det besvärligt, trots att de berörda institutionerna varit med 12 år i högskoleorganisationen. Ämnet har känts svårgripbart och varit kvinnodominerat. Därtill saknar ämnet en kommersiell koppling. Dess tvärvetenskapliga karaktär skulle i sig vara en styrka, men är det inte i praktiken eftersom ingen fakultet känner något riktigt ansvar för forskning i ämnet.

I avhandlingen "Tekniken – kvinnornas befriare?" – Tema T. Linköpings universitet, pekar Anita Nyberg bl.a. på att produktionen mätt i tid även i dag är den största kvinnliga sektorn i ekonomin. I början av 1980-talet ägnade gifta/samboende kvinnor 27 miljoner timmar i veckan åt förvärsarbete och 51 miljoner timmar i veckan till hushållsarbete och vård av barn.

Med hänsyn till hushållssektorns/hemarbetssektorns stora omfattning och betydelse är det särskilt angeläget att behoven av forskning inom området uppmärksammas och att bl.a. hushållsekonomi och konsumentkunskap tillförs starkt ökade forskningsresurser.

Det finns i dag en rad områden där det behövs kunskap inom såväl grundforskning som tillämpad forskning med hushållsekonomisk inriktning.

Några exempel:

- Skattesystemets effekter på hushållens ekonomi med ett bredare hushållsekonomiskt perspektiv.
- Bidragens och sventionernas effekter på hushållens ekonomi.
- Hushållens ökade skuldsättning.
- Relationer mellan hushåll och finansieringsinstitut.
- Hushållens ekonomi ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Hushållens energianvändning; konsumtion, användningen av teknisk utrustning, beteendepåverkan.

- Produktionen i hushållet; innehåll, förändring över tid, arbetsfördelning.
- Hushållsekonomiskt beteende; klasskillnader, könsskillnader, ålderskillnader, skillnader i kunskap, regionala skillnader.
- Hushållen och konsumentlagstiftningen; utnyttjande, kunskap och förståelse, effekter av information.
- Familjeföretaget och det privata hushållet; ekonomiska och juridiska problem, arbetsfördelning, samhällsservice.
- Alternativa boendeformer; konsekvenser för hushållets arbete, ekonomi, sociala kontaktnät.

Naturligtvis finns forskningsresultat på de ovannämnda områdena men det finns inte på något av dem den breda analys som en tvärvetenskaplig ansats kan ge och som är helt avgörande för resultatens relevans ur hushållsekonomisk synvinkel.

Forskningsanslag med öronmärkning är nödvändiga för att ett hittills svagt utvecklat kunskapsområde inom rimlig tid skall få tillgång till aktuella forskningsresultat. Förslaget till forskningsprogram "Hushållen och ekonomin" som är initierat av Svenska kommittén för hushållsvetenskap bör snarast tilldelas forskningsmedel.

Det bör också ligga i samhällets intresse att öka kunskapen om människans förutsättningar att fungera i tekniska system och som brukare av ny teknik och av industriellt tillverkade produkter. Den konsumenttekniska forskningen har här en viktig uppgift att fylla. Forskningen kan dessutom ge stöd till den offentliga sektorn och till industrins produktutvecklingsarbete genom kunskapsöverföring. För alla dessa uppgifter har institutionen för konsumentteknik vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg kunskaper och kompetens som inte har sin motsvarighet någon annanstans i den svenska forskarmiljön. I propositionen sägs att verksamheten inte kunnat få någon långsiktig lösning. Enligt vår mening är verksamheten av sådan betydelse att det behövs ett tillkännagivande av riksdagen för att verksamheten verkligen säkerställs långsiktigt.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i moti-
onen anförts om forskningsmedel för ämnet hushållsvetenskap,¹]

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i moti-
onen anförts om säkerställande av den konsumenttekniska forskningen
vid Chalmers tekniska högskola.

Stockholm den 13 mars 1990

Stina Gustavsson (c)

Karin Starrin (c)

¹ 1989/90:L22